

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. II. An, & quomodo hoc Sacramentum numero multiplicetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

completè, in qualibet specie seorsim, transeat minor, & nego consequentiam. Dixi: *Transseat*. Nam de hoc ipso puncto est specialis controversia infra resolvenda.

778. Objicies 3. Ex nostra sententia sequitur, quoddam qui accipit unam speciem, non accipiat integrum Sacramentum Eucharistiae: & quod in sacrario non asseruetur integrum Sacramentum, ubi tantum asseruetur una species. R. Cum Card. de Lugo, loquendo in rigore metaphysico de Sacramento totali, posse sine inconvenienti omnes hujusmodi sequelas admitti. Ceterum in vulgari & communi modo loquendi, Corpus Christi sub speciebus panis appellandum est *Sacramentum simpliciter*. Responderi potest 2. cum S. Bonavent. *distinct. 11. a. 2. q. 2.* fideles accipere in una specie totum Sacramentum quoad efficaciam cauendi sufficientem & necessariam refectionem spiritualem, non tamen quoad significationem. Eodem planè modo respondet Suarez *disp. 39. s. 3. §. ad primum*. Respondetur tamen tertio clariùs cum eodem Suarez. in una specie accipi totum Sacramentum, intelligendo per *Sacramentum* illud, quod secundum Scholasticos & PP. est *Sacramentum & Res*, scilicet Christum, qui totus est sub quavis specie, non accipi verò totum Sacramentum, intelligendo per *Sacramentum*, id quod per eosdem dicitur *Sacramentum tantum*, ut supra explicatum est, nempe species. R. 4. Cum Card. de Lugo, eum qui sumit unam tantum speciem, dici sumere totum Sacramentum, totalitate quam acquirit per separationem moralem unius speciei ab altera, quae separatio fit per sumptionem, non autem totalitate quam habet ante talem separationem, & secundum quam est terminus adequatus institutionis Christi, includens ambas species: sicut una pars aquae ante separationem & discontinuationem non est una aqua totalis, est tamen per separationem, per quam acquirit totalitatem.

Objicitur 4. Denominatio totius non potest convenire parti: sed unicuique speciei hujus Sacramenti convenit denominatio totius Sacramenti: ergo sunt duo Sacramenta specie distincta. R. 1. Distinguendo majorem: in eo sensu & acceptione *totius* in qua & secundum quam non habet rationem partis concedo, in alia acceptione totius in qua etiam habet rationem partis, nego majorem: sic, inquit Suarez, una propositio est simpliciter oratio, & tamen est etiam pars longioris orationis, adeoque nomen *Oratio* convenit tam toti, quam alicui parti ejusdem totius. R. 2. Distinguendo minorem. Unicuique speciei convenit denominatio totius ante separationem ab altera, quae fit, quando una sumitur sine altera nego: convenit post separationem, subdistinguo: convenit denominatio totius in ratione convivij plenè nego, in ratione Sacramenti causativi Gratiæ, quae sit sufficiens resectio spiritualis concedo minorem, & eodem modo distinguo consequens, ac declaro in exemplo vulgari. Si inferatur

mensa Gallus Indicus, dicitur esse unus cibus, cujus una pars est ala vel pes: si pes vel ala inferatur, & in separata patina uni apponatur secunda, dicitur illi apponi integer cibus, hoc est latius portio, non tamen cibus totus in ratione Galli Indici. Ita pariter utraque species Sacramentalis simul juncta, est unum Sacramentum, & una species ab altera separatur, potest etiam dici integrum Sacramentum, quatenus est sufficiens resectio animæ, licet non sit integrum Sacramentum in ratione formalis convivij, quod dicitur de cibus & potum.

CONTROVERSIA II

An & quomodo hoc Sacramentum multiplicetur.

779. Loquendo de speciebus ejusdem rationis, v. gr. de speciebus panis, quæ solent, & quando Sacramentum numero multiplicetur, ita ut dici possint plura Sacramenta. Relinquitur autem hæc questio diversimodè secundum diversas opiniones circa Rectum & Obliquum in hoc Sacramenti. Qui dicunt, solum Corpus Christi importari in Recto, consequenter docent, esse unicum numero Sacramentum, quantumvis multiplicentur hostiæ & species. Adducunt autem ipsi pro se imprimis testimonium Scripturæ, 1. ad Cor. 10. Omnes unum corpus sumus, qui de uno pane participamus. Secundò adducunt Ambrosium relatum in can. in Christo de consecrat. *distinct. 2.* ubi ait: [Una hostia, non multa, sicut enim quoddam ubique offertur, unum est corpus & non multa corpora, ita & unum Sacramentum] (id est victima.) Ad hæc tamen testimonium responderi facile potest, in illis considerari de exprimi id quod præcipuum est, & quod est *Sacramentum & Res*, ut paulò antè notavi, & in hoc sensu semper est unicum; cum hoc tamen fiat, quod in alio sensu possit dici multa.

Alij qui dicunt, præter Corpus Christi importari in Recto etiam species, faciunt, saltem inadæquatè multiplicari numero ad multiplicationem specierum, & à fortiori id ipsum docent, qui cum Vasquez putant, solas species importari in Recto. Habent autem isti AA. pro se rectum satis apertum in canone: *tribus gradibus de consecrat. dist. 2.* ubi Clemens Papa ait, tanta sollemnitas offerenda esse in altari, quot populo possint sufficere. ubi Pontifex loquitur in plurali: & miror, quod Suarez & Lugo velint hæc verba explicare, quasi Pontifex locutus esset de particulis nondum consecratis, nam oppositum constat ex sequentibus: [Quod si, inquit Pontifex, consecraverunt, cum timore & tremore Clericorum diligentia consumantur.]

780. In hac ergo sententia, quæ communior est, physice loquendo tot dici possunt Sacramenta, quot sunt species ab invicem discontinuatione. Ut autem moraliter loquendo dicantur plura Sacramenta.

Sacramenta, non sufficit quæcunque discontinuatio: sicut enim qui per plures bolos absumit unum ferculum sibi appositum, non dicitur absumpsisse plures cibos, sic moraliter loquendo non dicitur Sacerdos sumere plura Sacramenta, quando simul aut successivè in altari sumit plures particulas, in quas hostia est divisa, quia, ut ipse Vasquez fatetur, illa particule non causant nisi unam gratiam.

Confirmatur. Nam licet illæ plures species sint in actu primo remoto sufficientes ad significandas diversas gratias, sunt tamen adhuc indifferentes, ut in actu primo proximo significant unam vel plures gratias, & ad hoc determinari possunt per unam vel diversas sumptiones. Ergo antecedenter ad sumptionem, non habent illæ species multiplicationem moralem, desumptam à significatione Gratiæ. Econtra antecedenter ad sumptionem, habent quandoque talem conjunctionem localem, ut ab illa denominentur unum Sacramentum, sic dicitur unum Sacramentum esse in sacramento, ut notat Lugo.

CONTROVERSIA III.

An Eucharistia sit necessaria necessitate medij ad salutem, in re vel in voto.

§. I.

Explicatur differentia inter necessitatem Medij, & Præcepti.

781. EX iis quæ sunt necessaria ad consequendam salutem, non omnia sunt eodem modo necessaria, sed aliqua dicuntur & sunt necessaria necessitate præcepti seu ex præcepto, hoc est, quæ vinctæ ideo sunt necessaria, quia præcepta sunt: ut est, auditio Missæ die Fæsto, observatio Jejunij &c. restitutio rei alienæ. Alia sunt necessaria necessitate medij, sine quibus ex ordinatione divina salus obtineri non potest, etiamsi omnis præcepti violatio seponatur. ut sunt Baptismus, Gratiæ sanctificans, fides in adulto &c.

Discrimen fundamentale est hoc: Necessitate præcepti præcitè necessaria sunt illa, quæ ideo debent fieri, ut evitetur grave peccatum, live, cujus commissio esset grave peccatum, & sic poneretur obex Gratiæ, & per consequens etiam saluti æternæ. Necessitate medij necessaria sunt, quæ conducunt ad salutem non præcisè removendo peccatum tanquam obicem gratiæ, sed quia vel causaliter vel formaliter ponitur aliquid sine quo salus haberi non potest, etiamsi commissio talis rei fieret sine peccato, quia fortasse invincibiliter ignoratur, vel deest copia illius: sicut alimentum est necessarium ad vitam sustentandam.

Hinc autem eruitur aliud discrimen. Nam quæ sunt necessaria necessitate præcepti tantum, si ex invincibili ignorantia, vel ex impotentia vndeque proveniente omittantur, adeoque

omissio non sit peccaminosa, nullum quoque est saluti impedimentum: quæ verò sunt necessaria necessitate medij, si omittantur, quantumvis sine culpa, adhuc omissio obstat saluti.

782. Obijcies, Non apparet, quare Baptismus sit necessarius necessitate medij, & non etiam restitutio rei furto ablata. Sicut enim Baptismus non est necessarius, nisi disjunctivè, in re vel in voto, ita etiam restitutio est necessaria vel in re vel in voto: nisi enim sit rem restituat, vel re ipsa, vel saltem habeat voluntatem implicitam illam restituendi, non salvabitur.

Respondetur, illud saltem in sensu proprio & Theologico dici necessarium in re vel in voto, quod ex se & ex sua institutione aptum est causare effectum necessarium ad salutem, hoc est, ipsam Justificationem, ita ut ejus votum seu voluntas, nempe dilectio Dei, in tantum conferat illum effectum necessarium, in quantum substituitur tanquam vicaria ipsius rei cujus est votum.

Declaratur, & ostenditur, quomodo hoc non conveniat restitutioni & similibus. Baptismus (& idem est de Sacramento Pœnitentiæ post baptismum, si peccatum mortale commissum est) est adulto necessarius necessitate medij in re vel in voto incluso in dilectione Dei, non item restitutio furti. quia baptismus est ex se & sine dilectione Dei aptum medium, & ad hoc institutum, ut conferat Justificationem quæ est necessaria ad salutem. Et quia Deus hanc aptitudinem baptismi ita contulit, ut tamen adulto non deesset omne medium salutis, casu quo sine culpa deberet carere baptismi in re, voluit hoc medium esse dilectionem Dei: quia verò simpliciter voluit hanc Justificationem quæ per dilectionem Dei obtinetur, etiam adscribendam esse baptismi, id hoc modo effecit. Conveniens utique erat, ut voluntas reputaretur pro facto, quando factum est nobis impossibile: porro, non quæcunque implicita aut explicita voluntas baptismi placuit Deo ut haberet prærogativam & privilegium justificandi, essetque vicaria baptismi, sed voluit hoc esse speciale dilectioni Dei: restabat ergo efficiendum, ut Dilectio Dei esset voluntas seu desiderium implicitum Baptismi: non est autem Dilectio Dei univèrsim & ex essentia sua desiderium baptismi, nisi baptismus sit sub præcepto: ergo necessarium erat ut Deus baptismum constitueret sub præcepto: sic enim omnis dilectio Dei evadit ejus desiderium & votum, hoc ergo modo dicitur baptismus justificare in dilectione tanquam voto sui, & sic dicitur necessarius in re vel in voto.

783. Veniendo nunc ad restitutionem, apparebit statim disparitas inter eam & baptismum. Restitutio enim nec est apta, nec instituta ad conferendam per se justificationem, sed est merum removens prohibens, nempe removens materiam peccati, & voluntatem retinendi aliquid, adeoque est tantum causa negativa & indirecta. Hinc etiam si homo justificari non possit, nisi habeat voluntatem & votum restituendi, non

H h h h

propterea